

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 22CoR/1/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8124208009
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 06. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viera Kandriková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2025:8124208009.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Kandrikovej a členov senátu JUDr. Daniely Babinovej a JUDr. Michala Boroňa v spore žalobcu: A. B., nar. XX.X.XXXX, bytom C. XX, XXX XX D., zastúpeného Mgr. Matúšom Mackom, advokátom so sídlom Karpatská 804/10, 089 01 Svidník, proti žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., IČO: 35 792 752, so sídlom Pribinova 25, 824 96 Bratislava, zastúpenému: Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., IČO: 47 233 516, so sídlom Kubániho 16, 811 04 Bratislava, o zrušenie rozhodcovského rozsudku, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 18Cr/1/2024-67 zo dňa 08.01.2025, jednohlasne takto

rozhodol:

- Potvrďuje rozsudok.
- Stranám sporu náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Prešov (ďalej „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol takto cit.:
„I. Z r u š u j e rozhodcovský rozsudok Slovenského arbitrážneho súdu, zriadeného Asociáciou Slovenských arbitrážnych súdov, z.z.p.o., so sídlom Krížna 56, 821 08 Bratislava, sp. zn. 02/12/22, zo dňa 16.05.2024, vydaného rozhodcom Mgr. Branislavom Bušom.
II. Žalobca má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku.“

2. V odôvodnení svojho rozhodnutia súd prvej inštancie uviedol, že žalobca sa podanou žalobou doručенou súdu dňa 16.9.2024 domáhal zrušenia z dôvodov podľa § 45 ods. 1 písm. e/, g/, i/, j/ a l/ zákona č. 335/2014 Z.z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len ZoSRK).

V predmetnej právnej veci mal súd prvej inštancie za nepochybné postavenie účastníkov ako dodávateľa a spotrebiteľa, čo plynie aj zo Zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 27.11.2017, ktorá je označená ako spotrebiteľský úver. Žalovaný vystupoval ako osoba konajúca v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti a žalobca ako fyzická osoba pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekonal v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti. Dňa 27.11.2017 žalovaný so žalobcom zároveň uzatvorili spotrebiteľskú rozhodcovskú zmluvu. Súd prvej inštancie sa zaoberal zmluvnou pokutou ako zmluvnou podmienkou, ktorá bola posúdená zo strany všeobecných súdov ako neprijateľná. Občiansky zákonník normuje zákaz ich ďalšieho používania (§ 53a OZ). Uvedené mal rešpektovať aj rozhodcovský súd, čo však neučinil. V tejto súvislosti poukázal na rozsudok Okresného súdu Trenčín sp.zn. 19Csr 1/2021 z 29.11.2023. Súd prvej inštancie zdôraznil, že žalobca aj rozhodcovský súd si boli vedomí „stropu“ sankcií za omeškanie spotrebiteľa v zmysle 3a ods. 1 nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z., čo plynie z odôvodnenia rozsudku, ktorý ustanovuje, že zmluvná pokuta spolu s úrokom z omeškania nesmie prevýšiť priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery

nákladov naposledy zverejnených podľa osobitného predpisu pred vznikom omeškania o viac ako 10 percentuálnych bodov ročne a súčasne nesmú prevýšiť trojnásobok úrokov z omeškania podľa tohto nariadenia vlády. Irelevantné je, že žalobca si uplatnil zákonný úrok z omeškania vo výške 0,40 %, keďže na účely nariadenia sa posudzuje súčet všetkých sankcií, v tomto prípade súčet výšky úrokov z omeškania (5 %) a výšky zmluvnej pokuty (14,6 %). Súčet týchto sankcií (14,6 % a 5 %) prekračuje trojnásobok úrokov z omeškania podľa nariadenia (15 %), čo nečiní žiaden iný záver, iba ten, že zmluvná podmienka týkajúca sa zmluvnej pokuty vo výške 14,60 % ročne je v rozpore so zákonom. Rovnako rozhodcovský súd ignoroval judikatúru Súdneho dvora, v zmysle ktorej nemožno obsah neprijateľnej zmluvnej podmienky moderovať.

Súd prvej inštancie ďalej vzhliadol pochybenie v tom, že rozhodcovský súd ignoroval aplikáciu ustanovení, v zmysle ktorých je obchodník (dodávateľ) povinný skúmať bonitu spotrebiteľa pred uzatvorením spotrebiteľského úveru. Z odôvodnenia rozhodcovského rozsudku takéto skutočnosti neplynú. Význam skúmania bonity spotrebiteľov je zdôrazňovaný v judikatúre Súdneho dvora Európskej únie, pričom súd (a to aj rozhodcovský súd) musí ex offo preskúmať dodržanie povinnosti veriteľa v zmysle ust. § 7 ods. 1 ZoSÚ (porov. rozsudky Súdneho dvora Európskej únie C-679/18, tiež C-449/13, C-303/20).

Povinnosťou dodávateľa (obchodníka) bolo pritom zisťovať nielen príjem, ale aj výdavky spotrebiteľa. Pri skúmaní výdavkov musí veriteľ vykonať audit domáceho rozpočtu dlžníka, aby splnil povinnosť odbornej starostlivosti. Žalovaný uviedol, že pri posudzovaní výdavkov vychádzal zo sumy životného minima v čase posudzovania žiadosti vo výške 338,64 eur (žadateľ a partner) a 182,12 eur (dve maloleté deti). Z predloženého výpisu z Eurisc bolo žalovanému zrejmé, že žalobca má 13 odmietnutých, 8 odvolaných žiadostí o poskytnutie úveru, 14 ukončených úverov a 1 existujúci úver. Podľa názoru súdu prvej inštancie ak žalobca žiada finančné inštitúcie 37 x o poskytnutie úveru, dôraz na skúmanie výdavkov musí osobitne zodpovedať odbornej starostlivosti, aby sa spotrebiteľ nedostal do dlhovej (úverovej) špirály, ktorú však žalobca žiadnym spôsobom nepreukázal. Nadmerná zadlženosť spotrebiteľov spôsobuje ich zraniteľnosť (bod 117 návrhy generálnej advokátky Laily Medina, prednesené 12. januára 2023 vo veci C-598/21). Žalovaný rovnako ignoroval údaj zrejmy z tohto výpisu, že k poslednej delikvencii žalobcu došlo dňa 31.7.2017, t.j. ani nie 4 mesiace pred podaním žiadosti o úver, čo minimálne mohlo indikovať záver a potrebu skúmania výdavkov spotrebiteľa, keďže ním poskytnutý údaj o mesačných výdavkoch vo výške 5 eur (a teda nepochybne aj vo výške životného minima) bol odôvodnene spochybný.

Žalovaný podľa názoru súdu podcenil skúmanie výdavkov žalobcu, ak sa obmedzil na výšku sumy životného minima. Z ust. § 7 ods. 27 veta posledná ZoSÚ plynie, že náklady na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa a osôb, voči ktorým má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť, 17ta) je nevyhnutné posudzovať s ohľadom na životné minimum ustanovené osobitným predpisom 17td) a na príjem spotrebiteľa, nie sa tejto zákonnej povinnosti zbaviť odkazom na životné minimum, nakoľko to nie je ratio zákona a tento postup nezohľadňuje individuálnosť životnej situácie toho-ktorého spotrebiteľa a jeho rodiny. Tento postup dodávateľa na úverovom trhu, ktorý nekriticky akceptuje zjavne nevierohodné údaje poskytnuté spotrebiteľom a nahrádza ich paušálnym údajom v podobe sumy životného minima, je v rozpore s požiadavkou odbornej starostlivosti.

Podľa názoru súdu prvej inštancie všetky tieto skutočnosti vo svojom súhrne preukazujú hrubé porušenie povinnosti veriteľa posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver (§ 11 ods. 2 ZoSÚ). Žalovaný si nezískal, teda následne ani nevyhodnotil a ani neoveril informácie o bonite klienta, z ktorých by bol schopný zistiť objektívny obraz o žiadateľovej finančnej situácii. Nedôsledne zisťoval, a preto ani nezohľadnil výdavky žalobcu, aj keď mal objektívnu možnosť si ich pred poskytnutím úveru overiť.

Súd prvej inštancie majúci na zreteli vyššie uvedené skutočnosti považoval porušenie povinnosti žalovaného v intenzite hrubého porušenia povinnosti v súvislosti so zisťovaním a preverovaním schopnosti žalobcu splácať úver, a preto úver posúdil ako bezúročný a bez poplatkov (§ 11 ods. 2 ZoSÚ). Vzhľadom na nesporné skutočnosti plynúce z rozhodcovského rozsudku, že žalobca ku dňu podania žaloby na rozhodcovskom súde zaplatil žalovanému sumu vo výške 2.026,60 eur, pričom úver bol vo výške 2.000,- eur, uhradil žalovanému celú istinu, teda všetko na čo mu vznikol nárok, preto nebol žiaden zákonný dôvod na vyhovieť žaloby podanej na rozhodcovskom súde.

Z odôvodnenia žalobou napadnutého rozhodcovského rozsudku vydaného Slovenským arbitrážnym súdom, zriadeným Asociáciou Slovenských arbitrážnych súdov, z.z.p.o., so sídlom Križna 56, 821 08 Bratislava, sp.zn. 02/12/22, zo dňa 16.05.2024 súd prvej inštancie zistil, že konajúci rozhodcovský súd neposudzoval vec v naznačenom smere, a preto jeho rozhodnutie je v rozpore s ustanoveniami všeobecne záväzných právnych predpisov na ochranu práv spotrebiteľa, za ktorý sa považuje aj ZoSÚ

a takisto spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci, pretože v danom prípade došlo k omylu rozhodcovského súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav, keď nepoužil správny právny predpis (resp. právnu normu - 53a OZ), resp. ho nesprávne vyložil (§ 3a ods. 1 nariadenia vlády 87/1995 Z.z.). Rozhodcovský súd ignoroval aplikáciu § 7 ods. 1 ZoSÚ v spojení s § 11 ZoSÚ a v tomto smere v odôvodnení absentujú úvahy (ak by aj obsahom rozhodcovského spisu boli rovnaké dôkazy, ako boli predložené v súdnom konaní), pričom toto porušenie mohlo mať vplyv na výsledok sporu (§ 45 ods. 1 písm. i), j) ZoSRK). S poukazom na uvedené súd prvej inštancie žalobe vyhovel.

3. O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“). Žalobca mal v konaní plný úspech, preto má nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o výške ktorých rozhodne vyšší súdny úradník po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením.

4. Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný z dôvodov uvedených § 365 ods. 1 písm. b), f) a h) CSP. Namietal, že súd prvej inštancie porušil právo žalovanej strany na spravodlivý súdny proces tým, že sa riadne a v celom rozsahu nezaoberal a nevyporiadal s jeho procesnou obranou. Konkrétne ide o posúdenie toho, ako bola posúdená schopnosť žalobcu splácať úver. Súd prvej inštancie nekriticky prevzal jednostranné a nepravdivé tvrdenia žalobcu a zároveň namiesto relevantnej právnej úpravy platnej v Slovenskej republike, (konkrétne § 7 ods. 17, ods. 41 zákona č. 129/2010 Z.z. a opatrenia NBS č. 10/2017 v relevantnom znení) odkazuje na rozhodnutie cudzieho súdu, ktoré nemá žiadnu precedenčnú záväznosť a ani nepredstavuje výklad právnej úpravy v Slovenskej republike. Podľa súdu, bod 23. odôvodnenia označeného rozsudku, „Nad rámec uvedeného súd v súvislosti s argumentáciou žalovaného, že dal zadosť svojej predzmluvnej povinnosti plynúcej z ust. § 7 ods. 1 ZoSÚ, uvádza, že zo žiadosti o poskytnutie spotrebiteľského úveru plynie, že príjem žalobcu je 712,- eur, splátky úverov, leasing, výživného, hypotéky a pod. sú 88,18 eur a životné výdavky činia sumu 5,- eur.“ Toto tvrdenie súdu je nepravdivé, zavádzajúce a súd prvej inštancie prehliadol obsah podania žalovaného, v ktorom podrobne popísal postup pri posudzovaní schopnosti žalobcu splácať úver, z akých údajov vychádzal a prehliadol listinné dôkazy predložené žalovaným. Ide o absolútne nekritické prevzatie tvrdení žalobcu. Z rozsudku nevyplýva zdôvodnenie, ako sa súd s procesnou obranou a dôkazmi predloženými žalovaným vysporiadal. Ak súd prvej inštancie uvádza, že žalovaný mal vychádzať zo „životných výdavkov 5 EUR“, potom tento jeho záver je nedôvodným a nemá oporu v žiadnom dôkaze. Tento záver súdu prvej inštancie odporuje dôkazom.

Žalovaný namietal, že po právnej stránke sú závery súdu nesprávne a v rozpore so zákonom. Z odôvodnenia rozsudku nevyplýva žiadna dokázaná skutočnosť, že došlo k porušeniu § 7 zákona č. 129/2010 Z.z. alebo opatrenia NBS č. 10/2017. Tento postup súdu predstavuje zásadné porušenie zákona v tom, že neboli vôbec vzaté do úvahy záväzné pravidlá pre posudzovanie schopnosti žiadateľa o úver splácať požadovaný úver. Právna úprava uvedená v § 7 je všeobecnou, pokiaľ ide o rozsah posudzovaných údajov a spôsob ich získavania. Namiesto nich si súd vytvára vlastné, ktoré odporujú právnenému stavu.

Žalovaný poukázal na to, že na základe § 7 ods. 41 zákona č. 129/2010 Z.z., vydala Národná banka Slovenska Opatrenie č. 10/2017 z 14. novembra 2017, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o posúdení schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Táto úprava bola zavedená preto, aby banka, veriteľ podľa § 20a zákona č. 129/2010 Z.z. pri posudzovaní žiadosti o úver vychádzali z objektivizovaných informácií získaných od tretích osôb (t.j. registre údajov o spotrebiteľských úveroch, potvrdenie zamestnávateľa alebo Sociálnej poisťovne o výške príjmu) a údajov určených na posudzovanie výdavkov znižujúcich príjem spotrebiteľa (a to konkrétne na základe údajov o životnom minime na spotrebiteľa, na vyživované osoby). Jednoznačne to vyplýva z opatrenia NBS č. 10/2017, a to z § 2 ods. 5. Okrem toho, keďže niektoré údaje ako počet vyživovaných osôb vzhľadom na neexistenciu nejakého registra sa úplne overiť nedá, stále platí povinnosť spotrebiteľa uvedená v § 7 ods. 2 o povinnosti uviesť úplné a pravdivé údaje. Namiesto „overovacej“ a vyšetrovacej povinnosti bol zavedený mechanizmus zisťovania a vyhodnocovania údajov, ktorý predstavuje objektivizovanú a jednotnú metodiku pre všetky dotknuté subjekty. Nakoľko súd prvej inštancie sa nezaoberal ani predloženými dôkazmi (v rozpore s nimi uvádza absurdnosť, že životné výdavky žalobcu boli 5,00 EUR) a ani s relevantnou právnou úpravou, potom nemohol zákonným spôsobom zistiť potrebné skutočnosti a zákonným spôsobom posúdiť, či došlo alebo nedošlo k posúdeniu schopnosti žalobcu splácať úver. Ako vyplýva z vyjadrenia k žalobe (opakované vyššie v texte), pri posudzovaní schopnosti splácať sa vychádzalo (po odpočítaní predpísaných čiastok na životné náklady 338,64 eura a 182,18 eura) zo sumy disponibilných zdrojov 289,26 eura.

Pretože k porušeniu povinnosti žalovaného podľa § 7 zákona č. 129/2010 Z.z. nedošlo, potom nemôže byť daný dôvod zrušenia rozhodcovského rozsudku podľa § 45 ods. 1 písm. j) zákona č. 335/2014 Z.z. Pretože aj keby mal rozhodcovský súd povinnosť (neurčenú v žiadnom zákone) skúmať ako bola posudzovaná schopnosť splácať, tak ani jej porušenie nemohlo ovplyvniť správnosť rozhodnutia, pretože schopnosť žalobcu splácať úver bola posúdená v súlade s právnymi predpismi a teda nie je daný predpoklad, že by porušenie „mohlo mať vplyv na výsledok sporu“, čo je základným predpokladom pre zrušenie rozhodcovského rozsudku podľa § 45 ods. 1 písm. i) zákona č. 335/2014 Z.z.

Ďalej žalovaný namietal, že súd prvej inštancie dospel k nezákonnému záveru aj ohľadne priznaných nárokov na zmluvnú pokutu v rozhodcovskom rozsudku. V prvom rade, z rozsudku nie je zrejmé, ako by súdom uvádzané závery mali odôvodniť zrušenie celého rozhodcovského rozsudku. Neexistuje na to žiadny dôvod. V druhom rade, Okresný súd Prešov sám rozhoduje o rovnakom zmluvnom ustanovení upravujúcom zmluvnú pokutu rozdielne (napr. rozsudok 11Csp/140/2024). Súdom uvádzané dôvody o neplatnosti ustanovenia zmluvnej pokuty sú v rozpore s vykonávacím nariadením č. 87/1995 Z.z. k § 53b Občianskeho zákonníka, konkrétne v rozpore s § 3a ods. 1, ods. 3.

Žalovaný citoval z relevantných ustanovení zmluvy o spotrebiteľskom úvere: „Bod 11.3 Zmluvná pokuta podľa článku 11, ods. 11.1. tejto Zmluvy spolu s úrokom z omeškania nesmú spolu prevýšiť priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov naposledy zverejnenú podľa zákona č. 129/2010 Z.z. pred vznikom omeškania o viac ako 10 percentuálnych bodov ročne a súčasne nesmú prevýšiť trojnásobok úrokov z omeškania podľa nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z.; za rozhodujúcu sa považuje ročná percentuálna miera nákladov pre obdobný typ spotrebiteľského úveru. Ak tieto sankcie za omeškanie dosiahnu výšku poskytnutých peňažných prostriedkov, následne sankcie za omeškanie Dlužníka so splácaním peňažných prostriedkov nesmú prevýšiť úroky z omeškania nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z.“ Podľa žalovaného citované zákonné ustanovenie v plnom rozsahu preberá ustanovenie 3a ods. 1 nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z. Z jeho textu vyplýva, že rozhodujúcim pre posúdenie maximálnej výšky sankcií je stav nie v čase uzavretia konkrétneho ustanovenia v zmluve, ale v čase, kedy došlo k porušeniu zabezpečenej povinnosti – aj pre to sa odkazuje na „priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov naposledy zverejnenú podľa zákona č. 129/2010 Z.z. pred vznikom omeškania.“ Teda stav v čase uplatňovania nároku na sankcie. Maximálna výška sankcií slúži na obmedzenie ich uplatňovania tým, že sa stanovuje, aká môže byť maximálna hodnota uplatniteľná vtedy, ak je splnená podmienka vzniku nároku na sankcie. Ak má byť pre posúdenie maximálnej výšky sankcií rozhodujúca „priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov naposledy zverejnená podľa zákona č. 129/2010 Z.z. pred vznikom omeškania“, potom iný záver ani do úvahy neprihádza.

Na základe uvedeného žalovaný navrhol, aby odvolací súd rozsudok v napádanom rozsahu zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Žalovaný si uplatňuje nárok na náhradu trov za odvolacie konanie a trovy právneho zastúpenia v odvolacom konaní, a to v plnom rozsahu

5. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozsudku oznámil na úradnej tabuli aj webovej stránke Krajského súdu v Prešove a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

6. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietaným porušením práva na spravodlivý proces, nesprávnymi skutkovými zisteniami a nesprávnym právnym posúdením, to, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II. ÚS 78/05).

7. Odvolací dôvod § 365 ods.1 písm. f) CSP (súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam) sa týka chyby v zisťovaní skutkového stavu veci súdom prvej inštancie spočívajúcej v tom, že skutkové zistenie, ktoré bolo podkladom pre jeho rozhodnutie je nesprávne, t. zn. musí ísť o skutkové zistenie, na základe ktorého vec posúdil po právnej stránke a ktoré je nesprávne v tom zmysle, že nemá oporu vo vykonanom dokazovaní, pričom medzi chybami skutkového zistenia a chybami právneho posúdenia je úzka vzájomná súvislosť, keďže príčinou

nesprávnych (v zmysle nedostatočných) skutkových zistení môže byť chybný právny názor, v dôsledku ktorého zisťoval iné skutočnosti, príp. zisteným skutočnostiam prisudzoval iný právny význam.

8. Skutkové zistenie nezodpovedá vykonaným dôkazom, ak výsledok hodnotenia dôkazov nie je v súlade s § 191 CSP (Dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo.) a to vzhľadom na to, že buď vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov strán sporu nevyplývali, ani inak nevyšli počas konania najavo, alebo opomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané alebo vyšli počas konania najavo. Nesprávne sú i také skutkové zistenia, ktoré založil na chybnom hodnotení dôkazov. Ide o situáciu, keď je logický rozpor v hodnotení dôkazov (v úsudku medzi porovnávanými skutočnosťami), príp. poznatkov, ktoré vyplývali z prednesov účastníkov alebo, ktoré vyšli najavo inak, z hľadiska závažnosti (dôležitosti), zákonnosti, pravdivosti, event. vierohodnosti alebo, keď výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z § 191- § 194 CSP.

9. V danom prípade odvolací súd po oboznámení sa so spisovým materiálom dospel k záveru, že všetky skutkové zistenia, na základe ktorých súd prvej inštancie vec posúdil, sú správne a majú oporu vo vykonanom dokazovaní a v konaní súdu prvej inštancie nebol zistený žiaden z vyššie uvedených dôvodov preukazujúci nesprávne zistenie skutkového stavu. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku jednoznačne vyplýva, že súd vzal do úvahy iba skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané, resp. vyšli počas konania najavo a neopomenul žiadnu skutočnosť, ktorá z vykonaných dôkazov vyplývala, resp. vyšla počas konania najavo, jeho skutkové zistenia nie sú založené na chybnom hodnotení dôkazov, nie je logický rozpor v hodnotení dôkazov, príp. poznatkov, ktoré vyplývali z prednesov účastníkov alebo, ktoré vyšli najavo inak, z hľadiska závažnosti (dôležitosti), zákonnosti, pravdivosti, event. vierohodnosti a výsledok hodnotenia dôkazov zodpovedá tomu, čo bolo zistené spôsobom vyplývajúcim z § 191 - § 194 CSP. Z obsahu spisu mal odvolací súd za preukázané, že táto odvolacia námietka naplnená nebola.

10. K námietke nesprávneho právneho posúdenia § 365 ods. 1 písm. h) CSP odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O omyl ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery (pozri napr. Najvyšší súd SR, sp.zn. 7Cdo7/2010).

11. Podľa § 45 ods. 1 písm. i) zákona č. 335/2014 Z.z. spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní (ďalej len „zákon č. 335/2014 Z.z.“) účastník spotrebiteľského rozhodcovského konania sa môže žalobou podanou proti druhému účastníkovi na súde domáhať zrušenia rozhodcovského rozsudku, ak stály rozhodcovský súd rozhodol v rozpore s ustanoveniami všeobecne záväzných právnych predpisov na ochranu práv spotrebiteľa, a toto porušenie mohlo mať vplyv na výsledok sporu.

12. Podľa § 45 ods. 3 zákona č. 335/2014 Z.z. súd v konaní o žalobe o zrušenie rozhodcovského rozsudku vždy preskúma, či sú dôvody na zrušenie rozhodcovského rozsudku podľa odseku 1 písm. c), e) a i) až l). Ak sa dôvod zrušenia rozhodnutia vzťahuje len na časť rozhodcovského rozsudku, súd zruší rozhodcovský rozsudok len v dotknutej časti, ak je dotknutú časť možné oddeliť od nedotknutej časti výroku rozhodcovského rozsudku.

13. Predmetom odvolacieho prieskumu bolo preskúmanie vecnej správnosti rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým bolo vyhovené žalobe o zrušenie rozhodcovského rozsudku Slovenského arbitrážneho súdu sp.zn. 02/12/22 zo dňa 16.05.2024 podľa § 45 ods. i) písm. i) zákona č. 335/2014 Z.z. vydaného na základe spotrebiteľskej rozhodcovskej zmluvy uzatvorenej medzi žalobcom a žalovaným z dôvodu, že rozhodcovský rozsudok je v rozpore so všeobecne záväznými právnymi predpismi na ochranu práv spotrebiteľa, za ktorý sa považuje aj zákon č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a Občiansky zákonník v súvislosti so skúmaním bonity žalobcu pred poskytnutím spotrebiteľského úveru a priznanou zmluvnou pokutou, pričom toto porušenie mohlo mať vplyv na výsledok sporu.

14. Žaloba o zrušenie rozhodcovského rozsudku je špecifickou žalobou, ktorú predpokladá zákon č. 335/2014 Z.z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní, pričom v konaní súd skúma, či sú splnené zákonné podmienky pre zrušenie rozhodcovského rozsudku, a sice tie, ktoré uvedie žalobca v žalobe, a ex offio aj tie podľa § 45ods. 1 písm. c), e) a i) až l) (§ 45 ods. 3 zákona č. 335/2014 Z.z.).

15. Z dokazovania vykonaného súdom prvej inštancie bolo preukázané, že žalovaný ako veriteľ a žalobca ako dlžník uzavreli dňa 27.11.2017 Zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXXXXX, na základe ktorej žalovaný poskytol žalobcovi spotrebiteľský úver vo výške 2.000,- eur, ktorý sa žalobca zaviazal vrátiť žalovanému v počte splátok 48 po 59,68 eura do 01.12.2021. Uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere nepochybne vznikol právny vzťah, ktorý je nevyhnutné posudzovať podľa príslušných ustanovení Obchodného zákonníka (§ 497 a nasl.) a právnych predpisov, ktoré upravujú právne vzťahy spotrebiteľského charakteru (§ 52a nasl. Občianskeho zákonníka, zákon č. 129/2010 Z.z.), keďže žalovaný pri uzatváraní zmluvy o úvere vystupoval ako veriteľ s poukazom na predmet podnikania a žalobca vystupoval ako spotrebiteľ, pretože pri uzatváraní zmluvy žalobca nekonal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo podnikateľskej činnosti. Na uvedený právny vzťah sa tak vzťahujú všetky ustanovenia zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov (ďalej v texte len ako „ZoSÚ“).

16. Z dokazovania ďalej vyplýva, že toho istého dňa strany sporu uzavreli Spotrebiteľskú rozhodcovskú zmluvu č. XXXXXXXXXXXXX, v ktorej sa dohodli, že akékoľvek spory, nezrovnalosti alebo nároky medzi zmluvnými stranami vyplývajúce alebo súvisiace s ustanoveniami zmluvy o spotrebiteľskom úvere, s porušením, ukončením či neplatnosťou Zmluvy o spotrebiteľskom úvere budú riešené cestou príslušného súdu v súdnom konaní alebo v rozhodcovskom konaní týmto stálym rozhodcovským súdom podľa jeho rokovacieho poriadku: Slovenský arbitrážny súd so sídlom Krížna 56, Bratislava. Rozhodcovská zmluva je podpísaná oboma zmluvnými stranami na samostatnej listine.

17. Rozhodcovským rozsudkom sp.zn. 02/12/22 zo dňa 16.05.2024 vydaným Slovenským arbitrážnym súdom, zriadeným Asociáciou Slovenských arbitrážnych súdov, z.z.p.o., so sídlom Krížna 56, Bratislava, IČO: 45 744 939, pred rozhodcom Mgr. Branislavom Bušom, bol žalobca zaviazaný zaplatiť žalovanému sumu 834.20 eura, zmluvnú pokutu vo výške 0,04 a príslušné úroky z omeškania.

18. Podľa § 7 ods. 1, 2 ZoSÚ, veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru. Spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje potrebné na posúdenia schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver; tým nie je dotknuté právo veriteľa využívať informácie o spotrebiteľovi z príslušnej databázy za podmienok ustanovených osobitným zákonom.

19. Podľa § 7 ods. 27 ZoSÚ, veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky sú povinní pri posudzovaní položiek podľa odseku 20, ktoré sa použijú pri výpočte ukazovateľa schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, použiť dostatočné, primerané a aktuálne informácie o príjmoch, nákladoch na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa a osôb, voči ktorým má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť, 17ta) peňažných záväzkoch spotrebiteľa a ďalšie informácie o finančnej a ekonomickej situácii spotrebiteľa. Informácie o príjme podľa prvej vety je potrebné overovať preukázateľným spôsobom prostredníctvom interných zdrojov alebo externých zdrojov, ktoré sú nezávislé od spotrebiteľa. Náklady na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa a osôb, voči ktorým má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť, 17ta) je nevyhnutné posudzovať s ohľadom na životné minimum ustanovené osobitným predpisom 17td) a príjem spotrebiteľa.

20. Podľa § 11 ods. 2 ZoSÚ, ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihladenia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať

spotrebiteľský úver. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje aj porušenie ustanovení § 7 ods. 19 až 42.

21. Odvolací súd sa stotožňuje s právnym posúdením súdu prvej inštancie, že spotrebiteľský úver poskytnutý žalobcovi na základe vyššie uvedenej zmluvy o spotrebiteľskom úvere je bezúročný a bez poplatkov. Dôvodom je ustanovenie § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. Podľa citovaného ustanovenia, ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 cit. zákona sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za takéto porušenie sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa, bez nahliadnutia do príslušnej databázy údajov o spotrebiteľoch na účely posudzovania jeho schopnosti splácania úveru.

22. Podľa názoru odvolacieho súdu, súd prvej inštancie pri posudzovaní splnenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 ZoSÚ s ohľadom na ust. § 7 ods. 27 ZoSÚ žalovaným zodpovedal všetky otázky, ktoré považoval pre rozhodnutie za podstatné, v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností vyvodil správny záver. Ani v priebehu odvolacieho konania sa na skutkových a právnych zisteniach súdu prvej inštancie nič nezmenilo.

23. Cieľom § 7 ods. 1 v spojení s § 11 ods. 2 ZSÚ je dosiahnuť, aby dodávateľ vzal na zreteľ existujúcu situáciu klienta, najmä jeho príjmy a výdavky, tak i skutočnosti, ktoré možno na základe informácií dostupných pred uzavretím zmluvy s vysokou mierou pravdepodobnosti očakávať. Dôraz pri posúdení úverovej schopnosti sa pritom kladie na pomer medzi príjmami a výdavkami spotrebiteľa a na posúdenie toho, či spotrebiteľovi zostane po vynaložení bežných výdavkov mesačne taká čiastka, aká bude potrebná pre splácanie úveru. Pri posudzovaní budúcej schopnosti spotrebiteľa splácať úver sa vychádza z existujúceho stavu a prezumpcie jeho zachovania do budúcnosti. Nejde však pritom o získanie stopercentnej istoty, že úver bude v budúcnosti splatený, pretože nie je možné s istotou vylúčiť, že spotrebiteľ dostane výpoveď z pracovného pomeru, dlhodobu chorobu a pod. Z uvedeného je zrejmé, že cieľom zákonodarcu bolo efektívne zamedziť predlžovaniu spotrebiteľov, ktorí nie sú schopní svoje záväzky riadne splácať. Z textu ZSÚ vyplýva, že informácie pre rozhodnutie dodávateľa o tom, či zmluvu uzavrie alebo nie, si má veriteľ zabezpečiť sám, a to aj v spolupráci so žiadateľom o úver. Pri získavaní relevantných informácií za účelom posúdenia úverovej schopnosti spotrebiteľa tak veriteľ vychádza ako z informácií dodaných spotrebiteľom (a samozrejme ním aj preukázaných), tak z informácií, ktoré získava z iných dostupných zdrojov. Je povinnosťou veriteľa takto získané informácie zhromaždiť, vyhodnotiť ich dostatočnosť a rozhodnúť, či a ktoré informácie je nevyhnutné ďalej overovať. Za dostatočné sa považujú iba také informácie o príjmoch a výdavkoch, z ktorých je veriteľ schopný získať objektívny obraz o žiadateľovej finančnej situácii.

24. Spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje. Táto povinnosť však nezaväzuje veriteľa konať s odbornou starostlivosťou, teda vyžiadať si od spotrebiteľa potrebné informácie, aktívne si zabezpečovať ďalšie primerané a objektívne zistiteľné informácie o spotrebiteľovi a takto získané informácie riadne vyhodnotiť. Schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver tak treba chápať ako situáciu, keď v závislosti na frekvencii splácania zostane spotrebiteľovi v jeho osobnom/domácom rozpočte dostatok finančných prostriedkov, aby mohol bez akýchkoľvek problémov a obmedzení splácať splátku v predpokladanej výške. Preto dodávateľ musí okrem iného analyzovať spotrebiteľov osobný/ domáci rozpočet, a to ako stranu príjmov, tak stranu výdavkov, a to vždy vo vzťahu ku konkrétnemu žiadateľovi o úver (t.j. konkrétne príjmy zo zamestnaneckej alebo inej činnosti, konkrétne náklady na bývanie, dopravu, domácnosť alebo nezaopatrené deti). Analýza iba niektorej zo strán rozpočtu sama o sebe k posúdeniu úverovej schopnosti nepostačuje.

25. Vzhľadom na nároky, ktoré na dodávateľa kladie úniijné právo a rozhodnutia Súdneho dvora EÚ v tejto oblasti (C-377/14, C-449/13, C-679/18, C-755/22) s poukazom na ust. § 7 ods. 1, 15 a 16 ZoSÚ je plne opodstatnené vyžadovať v súdnom konaní preukázanie skúmania bonity klienta žalovaným.

26. Z dokazovania vykonaného súdom prvej inštancie vyplýva, že žalovaný v konaní pred súdom prvej inštancie tvrdil, že si vyžiadal od Sociálnej poisťovne údaje na overenie príjmu žalobcu, na základe ktorých zistil, že žalobca bol v čase poskytnutia úveru zamestnaný u zamestnávateľa Dopravný podnik

mesta Prešov a.s. (IČO: 31 718 922) aspoň od 12/2015 a jeho priemerný vymeriavací základ za posledné tri mesiace predstavoval aspoň sumu 712 eur. Na preukázania svojho tvrdenia predložil Dáta dopytu do Sociálnej poisťovne, z ktorého síce vyplýva, že žalobca mal u zamestnávateľa za posledné tri mesiace vymeriavací základ, ale vo výške aspoň 882,- eur.

27. Ako správne uviedol súd prvej inštancie, povinnosťou žalovaného ako veriteľa bolo zisťovať nielen príjem, ale aj výdavky žalobcu a v tomto smere uniesť dôkazné bremeno. Žalovaný tvrdil, že si v registri NRKI overil tvrdenie žalobcu zo žiadosti o poskytnutie úveru, o jeho záväzku vo výške 141,90 eura, pričom zistil, že takýto záväzok žalobca nemá. Ako dôkaz predložil Výpis z registra NRKI (č.l. 43 spisu). Z úverového registra je však zrejmé, že žalobca mal v čase poskytnutia úveru 13 odmietnutých, 8 odvolaných žiadostí o poskytnutie úveru, 14 ukončených úverov a 1 existujúci úver o mesačnej splátke 88,- eur.

28. Žalobca tvrdil, že v rámci nákladov na zabezpečenie základných životných potrieb bral do úvahy paušálne životné minimum žalobcu zvýšené o sumu životného minima jeho manželky v celkovej výške 338,64 eura. K uvedenému odvolací súd dodáva, že súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalovaný vychádzal pri skúmaní výdavkov so sumy životného minima a nie so sumy 5,- eur ako výdavkov, ktoré žalobca uviedol vo svojej žiadosti o poskytnutie úveru

29. Podľa názoru súdu prvej inštancie ak žalobca žiadal žalovaného o spotrebiteľský úver, dôraz na skúmanie výdavkov musí osobitne zodpovedať odbornej starostlivosti, aby sa spotrebiteľ nedostal do dlhovej (úverovej) špirály, ktorú však žalobca žiadnym spôsobom nepreukázal. Z úverového registra je zrejmé, že žalobca už žiadal úverové inštitúcie 37 x o poskytnutie úveru, pričom len 4 mesiace pred podaním žiadosti o predmetný spotrebiteľský úver, sa žalobca dostal do poslednej delikvencie, t.j. zlyhania platobnej schopnosti splácať úver. Odvolací súd sa stotožnil so súdom prvej inštancie, že žalovaný podcenil skúmanie výdavkov žalobcu, ak sa obmedzil na výšku sumy životného minima. Zisťovanie skutočných výdavkov žalobcu na živobytie však nemožno bez ďalšieho nahrádzať údajom o životnom minime. Uvedené svedčí o ignorovaní zákonnej povinnosti dodávateľa úverových produktov na finančnom trhu. Z § 7 ods. 27 poslednej vety ZSÚ vyplýva, že náklady na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa a osôb, voči ktorým má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť, je nevyhnutné posudzovať s ohľadom na životné minimum ustanovené osobitným predpisom a na príjem spotrebiteľa, nie sa tejto zákonnej povinnosti zbaviť odkazom na životné minimum, pretože to nie je ratio zákona a tento postup nezohľadňuje individuálnosť životnej situácie toho-ktorého spotrebiteľa a jeho rodiny. Bez toho, aby žalovaný skúmal aj iné aspekty, napr. celkové mesačné výdavky žalobcu na živobytie (SIPO, strava, doprava do práce, lieky, telekomunikačné služby a pod.), nemohol si tak utvoriť reálny obraz o majetkovej situácii žalobcu, potrebnej pre posúdenie jeho schopnosti splácať dlh zo zmluvy. Nemožno teda konštatovať, že zo strany žalovaného sa jednalo o konanie s odbornou starostlivosťou.

30. Nebolo preukázané, že žalovaný riadne a s odbornou starostlivosťou skúmal bonitu žalobcu, pretože pred uzavretím zmluvy síce zistil, že žalobca je zamestnaný, jeho osobné údaje v rozsahu, že je ženatý, počet vyživovaných detí, jeho príjem preveril cez Sociálnu poisťovňu, ale jeho fixné výdavky, mimo úverových, nezisťoval vôbec (nekriticky odkazoval na sumu životného minima). Tieto skutočnosti vo svojom súhrne preukazujú hrubé porušenie povinnosti veriteľa posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver (§ 11 ods. 2 ZSÚ).

31. Takéto nazeranie na povinnosť veriteľa podporuje aj názor Súdneho dvora EÚ na výklad článku 8 ods. 1 smernice 2008/48 (rozsudok z 18.12.2014, CA Consumer Finance SA, C-449/13, EU:C:2014:2464), ale aj odôvodnenie uvedenej smernice, podľa ktorej by veritelia mali byť zodpovední za „individuálne“ kontroly úverovej bonity spotrebiteľa.

32. Ak má veriteľ použiť aktuálne informácie o nákladoch spotrebiteľa podľa § 7 ods. 20 písm. b) ZSÚ, vyžaduje sa zisťovanie individuálnych okolností týkajúcich sa nákladov konkrétneho žiadateľa o spotrebiteľský úver. Takto formulovanú povinnosť veriteľ zjavne nesplní tým, ak do svojich výpočtov preberie všeobecný údaj, akým je údaj o životnom minime. Takéto nazeranie na povinnosť veriteľa rovnako podporuje aj názor Súdneho dvora EÚ na výklad článku 8 ods. 1 smernice 2008/48 (rozsudok z 18.12.2014, CA Consumer Finance SA, C-449/13, EU:C:2014:2464, ale aj odôvodnenie uvedenej smernice, podľa ktorej by veritelia mali byť zodpovední za „individuálne“ kontroly úverovej bonity spotrebiteľa. Neodporuje mu ani opatrenie NBS zo 14.11.2017 č. 10/2017, pretože to stanovuje, že

výška nákladov spotrebiteľa sa na účely § 7 ods. 20 písm. b) ZSÚ určuje „najmenej“ vo výške sumy životného minima.

33. Podľa rozsudku Súdneho dvora CA Consumer Finance SA, síce článok 8 ods. 1 smernice 2008/48 neukladá veriteľovi povinnosť systematicky overovať pravosť informácií poskytnutých spotrebiteľom, na druhej strane však nebráni, aby bolo ohodnotenie úverovej bonity spotrebiteľa uskutočnené len na základe ním predložených informácií za predpokladu, že sú tieto informácie dostatočné a že k obvyčajným vyhláseniam spotrebiteľa sú pripojené dôkazy.

34. Ustanovenie § 11 ods. 2 ZoSÚ odvolací súd v súlade s požiadavkou odbornej spôsobilosti veriteľa vykladá tak, že bonita dlžníka musí byť skúmaná cez zisťovanie jeho príjmov a výdavkov ako aj jeho lustráciou cez príslušné databázy. Odvolací súd zastáva názor, že pre hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 ZoSÚ postačuje aj neúplné zisťovanie jedného z kritérií podľa § 11 ods. 2 tretia veta ZoSÚ. Za tohto stavu je nutné konštatovať, že v konaní žalobca nepreukázal splnenie si povinnosti uloženej mu ust. § 7 ods. 1 ZoSÚ, čoho dôsledkom bolo to, že nebol oprávnený vyžadovať od žalobcu ako spotrebiteľa jednorazové splatenie úveru.

35. Postup súdu prvej inštancie pri skúmaní bonity je v súlade s ustanovením § 295 CSP, podľa ktorého súd môže vykonať aj tie dôkazy, ktoré spotrebiteľ nenavrhol, ak je to nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci (Súd aj bez návrhu obstará alebo zabezpečí taký dôkaz) a zásadami, na ktorých spočíva konanie s tzv. slabšou stranou. Súd je totiž vždy povinný ex offio poskytnúť ochranu spotrebiteľovi ako slabšej zmluvnej strane, a to aj v prípade, že sa spotrebiteľ svojich práv v konaní nedovoľáva. K posudzovaniu bonity odvolací súd poukazuje na rozhodnutie Súdneho dvora EÚ vo veci C-679/18, podľa ktorého Články 8 a 23 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS sa majú vykladať v tom zmysle, že vnútroštátnemu súdu ukladajú povinnosť preskúmať ex offio existenciu porušenia povinnosti stanovenej v článku 8 tejto smernice, podľa ktorej veriteľ musí pred uzavretím zmluvy posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa, a vyvodiť dôsledky, ktoré z porušenia tejto povinnosti vyplývajú vo vnútroštátnom práve, pod podmienkou, že sankcie spĺňajú požiadavky podľa uvedeného článku 23.

36. Odvolací súd nepovažoval za dôvodné ani odvolacie námietky žalovaného ohľadne právneho posúdenia zmluvnej podmienky o zmluvnej pokute uvedenej v bode 11 Zmluvy o spotrebiteľskom úvere ako neprijateľnej. Odvolací súd poukazuje napr. na rozhodnutie tunajšieho súdu č.k. 20CoCsp/45/2021-107 zo dňa 11.01.2022, cit.: „Odvolací súd má z vlastnej rozhodovacej činnosti (§ 186 ods. 1 CSP) vedomosť a aj preukázané, že zmluvná podmienka úplne totožného, prípadne obsahovo zhodného znenia s rovnakým obsahom a významom (viď dikciu citovaného znenia § 53a ods. 1 Občianskeho zákonníka), bola už v čase pred uzatvorením posudzovanej zmluvy o spotrebiteľskom úvere súdmi vyhlásená za absolútne neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takejto zmluvnej podmienky obsiahnutej v spotrebiteľskej zmluve a súčasne súdy v množstve svojich právoplatných rozhodnutí aj nepriznali plnenie dodávateľovi z dôvodu takejto absolútne neplatnej zmluvnej podmienky (napr. rozsudok Okresného súdu Považská Bystrica sp. zn.7Csp 26/2017 zo dňa 21.06.2017, potvrdeného rozsudkom Krajského súdu Trnava sp. zn. 4Co 359/2017zo dňa 21.06.2018, ale aj rozsudky, na ktoré v odôvodnení svojho rozhodnutia poukázal aj súd prvej inštancie, napr. Okresného súdu Skalica sp. zn. 7Csp/167/2016 zo dňa 03.10.2017, rozsudok Okresného súdu Rožňava sp. zn. 12Csp/46/2016 zo dňa 10.05.2017 potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 5Co/468/2017 zo dňa 09.04.2018, rozsudok Okresného súdu Spišská Nová Ves sp. zn.2Csp/110/2016 zo dňa 12.12.2016). Na základe uvedeného mal žalobca s poukazom na ustanovenie § 53a ods. 1 Občianskeho zákonníka povinnosť zdržať sa používania takejto zmluvnej podmienky do budúca voči všetkým ďalším spotrebiteľom. Pretože uvedená podmienka bola vyhlásená za absolútne neplatnú skoršími, v čase uzatvorenia posudzovanej zmluvy o úvere aj právoplatnými rozhodnutiami súdov v množstve iných sporov totožného dodávateľa voči spotrebiteľom, je tak zrejmé, že dodávateľ - žalobca si zákonnú povinnosť zdržať sa používania súdmi vyhlásenej absolútne neplatnej zmluvnej podmienky do budúca voči všetkým ďalším spotrebiteľom celkom zjavne nesplnil a súd nemohol priznať žalobcovi nárok z nej vyvodený. Súd prvej inštancie preto správne žalobu v tejto časti nezákonne uplatneného žalobného nároku s poukazom na zákonné znenie § 53a ods. 1 Občianskeho zákonníka zamietol (pozri bod 10 rozsudku Krajského súdu V Banskej Bystrici sp. zn. 14CoCsp/50/2020 zo dňa 23.02.2021).

Žalobca si popri úrokoch z omeškania uplatnil aj nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty podľa článku 8 ods. 8.1. zmluvy vo výške 0,04 % denne (14,60 % ročne) zo sumy 1.448,20 eura od 04.10.2015 do

zaplatenia. Zmluvné dojednanie o zmluvnej pokute je súčasťou predtlačeneho textu formulára žiadosti o poskytnutie spotrebiteľského úveru/zmluvy o spotrebiteľskom úvere revolvingového typu v bode 8.1., podľa ktorého bol dlžník povinný platiť zmluvnú pokutu v prípade omeškania s úhradou mesačnej splátky alebo jej časti alebo záväzku podľa Dohody o poskytovaní služieb, resp. ak sa z dôvodu omeškania s úhradou mesačnej splátky o viac ako tri mesiace stali splatnými všetky záväzky dlžníka. Okrem zmluvnej pokuty sa dlžník v predtlačenom texte zaviazal zaplatiť veriteľovi úrok z omeškania určený podľa § 517ods. 2 Občianskeho zákonníka vo výške, aby spolu so zmluvnou pokutou nepresahovala maximálnu výšku podľa ods. 8.3. tejto Zmluvy o revolvingovom úvere. Ako tretiu sankciu za omeškание sa dlžník zaviazal zaplatiť náhradu škody vzniknutej porušením povinností. Zmluvná pokuta je osobitný sankčný inštitút, ktorý by mal byť osobitne individuálne medzi stranami vždy dohodnutý. Z obsahu textu ustanovenia 8.1. zmluvy je zrejmé, že žalovaný ako spotrebiteľ sa na tvorbe tejto podmienky nepodieľal, nemal možnosť ovplyvniť jej obsah, len sa podriadil tejto úprave. Nakoľko výška zmluvnej pokuty bola stanovená žalobcom bez toho, aby mal spotrebiteľ možnosť akokoľvek jej obsah ovplyvniť, či toto zmluvné dojednanie vylúčiť, súd dospel k záveru, že táto zmluvná podmienka nebola individuálne dohodnutá v zmysle § 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka, čo spôsobuje jej neprijateľnosť aj neplatnosť v zmysle § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka. Preto súd vo výroku rozsudku vyslovil, že predmetná zmluvná podmienka je neplatná z dôvodu neprijateľnosti (pozri bod 12 a 13 rozsudku Krajského sudu v Trnave sp.zn. 24Co/319/2018 zo dňa 26.06.2019).

To, že žalobca sa právoplatne judikovanou neprijateľnou zmluvnou podmienkou nepochváli je pochopiteľné, avšak ak okresný súd sa svojou laxnosťou stane porušovateľom nielen § 53a OZ, ale aj únieového práva, je zarážajúce. Navyše odvolací súd dáva do pozornosti, že kontradiktórny postup v konaní so slabšou zmluvnou stranou nezastúpenou advokátom, je so zreteľom na princíp ochrany slabšej zmluvnej strany rovnajúci sa sile ústavného princípu neakceptovateľný.

Inak povedané v konaní so slabšou zmluvnou stranou sa súd bez ďalšieho nevyhne povinnosti ex offo preskúmať neprijateľnosť zmluvných podmienok a splnenie zákonných podmienok bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru len s poukazom na kontradiktórnosť.“

37. Odvolací súd taktiež poukazuje na rozsudok Okresného sudu Prešov, č.k. 9Csp/140/2024-298 zo dňa 5.12.2024 v spojení s rozsudkom Krajského sudu v Prešove č.k. 10CoCsp/4/2025-394 z 13.03.2025, ktorým bola judikovaná takáto zmluvná podmienka o zmluvnej pokute ako neprijateľná.

38. Z obsahu rozhodcovského rozsudku je zrejmé, že tento nerešpektoval neprijateľnosť zmluvného dojednania uvedeného v bode 11. Zmluvy o spotrebiteľskom úvere a svojím výrokom zaviazal žalobcu na úhradu zmluvnej pokuty.

39. Vzhľadom k vyššie uvedenému sa odvolací súd stotožnil so záverom súd prvej inštancie o dôvodnosti žaloby žalobcu na zrušenie rozhodcovského rozsudku z dôvodu uvedeného v § 45 ods. 1 písm. i) zákona č. 355/2014 Z.z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní tak, ako to zhrnul súd prvej inštancie v bode 36. odôvodnenia rozsudku.

40. Odvolací súd konštatuje, že porušením práva na spravodlivý súdny proces sa rozumie taký závadný postup súdu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie tých procesných práv strany sporu, ktoré jej poskytujú predpisy upravujúce civilný proces. O procesnú vadu, ktorá má za následok nesprávny procesný postup v zmysle § 389 ods. 1 písm. b/ CSP ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva.

41. Vo vzťahu k odvolacím námietkam žalovaného týkajúcich sa neodôvodnenosti rozsudku odvolací súd v prvom rade zdôrazňuje, že súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou sporu, ale iba na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia, preto odôvodnenie rozhodnutia súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované zákonné právo strany sporu na súdnu ochranu, resp. právo na spravodlivé súdne konanie. Do práva na spravodlivý proces však nepatrí právo strany sporu, aby sa súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, navrhovaním a hodnotením dôkazov, ani aby prebral a riadil sa ňou predpokladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj napr. IV. ÚS 252/2004, I. ÚS 50/2004, II. ÚS 3/1997, II. ÚS 251/2003).

42. Skutočnosť, že strana sporu nesúhlasí s argumentáciou súdu, neznamená arbitrárnosť rozhodnutia ani jeho nepreskúmateľnosť.

43. I podľa už konštantnej judikatúry tak národných ako aj nadnárodných súdov, súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranami sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných sporovými stranami. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku, či pripomienku sporovej strany, ktorá ju nastolila. Je však nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné argumenty sporových strán (porovnaj napríklad rozhodnutia ÚS SR II. ÚS 251/04, III. ÚS 209/04, II. ÚS 200/09 a podobne). Na ďalšiu argumentáciu odvolateľa, už nespôsobilú ovplyvniť posúdenie rozsudku súdu prvej inštancie, odvolací súd nepovažoval za potrebné reagovať špecifickou odpoveďou.

44. Z týchto dôvodov odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny v zmysle ust. § 387 ods. 1, 2 CSP a to vo veci samej, ako aj v súvisiacom výroku II. o trovách konania.

45. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP. Dôvodom takéhoto rozhodnutia o trovách bola skutočnosť, že žalobca bol úspešný, no v priebehu odvolacieho konania mu žiadne preukázateľné trovy nevznikli, k odvolaniu žalovaného sa ani nevyjadril a žalovanému ako procesne neúspešnej strane nárok na náhradu trov odvolacieho konania nevznikol. Odvolací súd vychádza z čl. 17 základných princípov CSP zakotvujúceho procesnú ekonómiu. Rozhodovanie postupom najskôr podľa § 262 CSP v spojení s ust. § 396 ods. 1 CSP o priznaní nároku strane na náhradu trov konania a následne súdom prvej inštancie o výške náhrady trov konania za situácie, keď oprávnenej strane žiadne trovy konania nevznikli, by bolo zjavne nielen nerozumné, ale i v rozpore so zásadou hospodárnosti civilného súdneho konania.

46. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).